

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników

1)

z dnia 16 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1026)

Na podstawie art. 21 ust. 7 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz.U. z 2014 r. poz. 332 oraz z 2016 r. poz. 823) zarządza się, co następuje:

§ 1 Rozporządzenie określa:

- 1) sposób szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników;
- 2) wykaz umiejętności związanych z przetaczaniem krwi i jej składników, będących przedmiotem szkolenia;
- 3) tryb wydawania zaświadczenia o odbytym szkoleniu przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, zwanej dalej „ustawą”;
- 4) wzór zaświadczenia o odbytym szkoleniu.

§ 2

1. Szkolenie pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników, zwane dalej „szkoleniem”, jest przeprowadzane w formie szkolenia podstawowego oraz szkolenia uzupełniającego.
2. Szkolenie podstawowe ma na celu zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do przetaczania krwi i jej składników dla pielęgniarek i położnych dotychczas niedokonujących przetoczeń krwi i jej składników.
3. Szkolenie uzupełniające ma na celu aktualizację, ugruntowanie wiedzy i weryfikację umiejętności niezbędnych do przetaczania krwi i jej składników. Szkolenie to powinno być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na 4 lata.
4. Jednostka organizacyjna publicznej służby krwi, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-4 ustawy, zwana dalej „jednostką”, przeprowadza szkolenie w terminie 6 miesięcy od dnia przekazania przez wnioskujący podmiot leczniczy zgłoszenia wraz z listą osób przewidzianych do udziału w szkoleniu.

§ 3

1. Szkolenie obejmuje część teoretyczną i część praktyczną.
2. Szkolenia prowadzi się zgodnie z ramowymi programami szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
3. Część praktyczna szkolenia zapewnia uczestnikom nabycie następujących umiejętności związanych z przetaczaniem krwi i jej składników:
 - 1) kwalifikowanie dawców krwi;
 - 2) pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych;
 - 3) przechowywanie krwi i jej składników;
 - 4) wykonywanie badań immunohematologicznych przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników, w tym oznaczanie grup krwi, wykonywanie próby zgodności i dokumentowanie tych procesów;
 - 5) pobieranie krwi i jej składników z banku krwi;
 - 6) kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia;
 - 7) postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki;
 - 8) identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji;
 - 9) dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia;
 - 10) obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników;
 - 11) postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji związanych z zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników, w tym pobieranie próbek do badań w przypadku ich wystąpienia;
 - 12) postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi.

§ 4 Jeżeli jednostka nie ma możliwości przeprowadzenia szkolenia praktycznego w pełnym zakresie, przeprowadza to szkolenie w innym podmiocie leczniczym na podstawie porozumienia zawartego z tym podmiotem.

§ 5 Prowadzący szkolenie prowadzi dokumentację szkolenia zawierającą:

- 1) program szkolenia, zatwierdzony przez dyrektora jednostki przeprowadzającej szkolenie, zawierający informacje dotyczące:
 - a) rodzaju szkolenia,
 - b) czasu trwania szkolenia,
 - c) sposobu egzaminowania (egzamin teoretyczny);
- 2) sporządzoną przed rozpoczęciem szkolenia listę uczestników, zawierającą imię i nazwisko każdego z uczestników oraz numer prawa wykonywania zawodu;
- 3) listę obecności osób uczestniczących w szkoleniu;
- 4) plan szkolenia z imionami i nazwiskami oraz podpisami osób przeprowadzających szkolenie, tematami wykładów, liczbą godzin i datą ich przeprowadzenia;
- 5) protokół podsumowujący szkolenie, zawierający co najmniej informacje dotyczące:
 - a) miejsca przeprowadzania szkolenia,
 - b) czasu trwania szkolenia,
 - c) liczby osób uczestniczących w szkoleniu,
 - d) podsumowania wyników szkolenia.

§ 6

1. Zaświadczenie o odbyciu szkolenia i uzyskaniu uprawnień do przetaczania krwi i jej składników wydaje jednostka w terminie 14 dni od dnia zakończenia szkolenia.
2. Wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7 Do przeprowadzania szkoleń pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników rozpoczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 8 Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.²⁾

Załącznik 1. Ramowe programy szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej

składników.

I. Ramowy program szkolenia podstawowego

Szkolenie teoretyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Organizacja służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej	- struktura organizacyjna publicznej służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej, - podstawy prawne działania jednostek organizacyjnych publicznej służby krwi, banków krwi oraz pracowni immunologii transfuzjologicznej w podmiotach leczniczych, - organizacja krwiolecznictwa w podmiotach leczniczych	1
2	Organizacja leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych	- zasady działania banku krwi w podmiocie leczniczym, - zadania lekarza odpowiedzialnego za gospodarkę krwią, - zadania komitetu transfuzjologicznego, - zadania personelu bezpośrednio uczestniczącego w zabiegu przetoczenia	1
3	Krew i jej składniki - zasady otrzymywania i preparatyki	- omówienie poszczególnych składników krwi, - metody otrzymywania i preparatyki krwi i jej składników, - warunki i sposób przechowywania oraz transportu krwi i jej składników	1
4	Wskazania do zabiegu	- wskazania do	1

	<p>przetoczenia krwi i jej składników oraz produktów krwiopochodnych</p>	<p>stosowania krwi i jej składników, - wskazania do stosowania produktów krwiopochodnych: albuminy, immunoglobuliny oraz koncentratów czynników krzepnięcia</p>	
5	<p>Bezpieczeństwo przetaczania krwi i jej składników</p>	<p>Zasady bezpiecznego stosowania krwi i jej składników, w szczególności: - postępowanie przed, w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników, - sposób pobierania próbek do badań, - sposób kontroli krwi i jej składników przeznaczonych do przetaczania, - identyfikacja biorcy krwi, - dokonywanie zabiegu przetoczenia, - obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia, - sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zabiegiem przetoczenia</p>	1
6	<p>Niepożądane zdarzenia i niepożądane reakcje związane z zabiegiem przetoczenia u biorców krwi</p>	<p>- rodzaje niepożądanych reakcji i sposób postępowania w przypadku ich wystąpienia, - rozpoznawanie i sposób postępowania w przypadku niepożądanych zdarzeń związanych z zabiegiem przetoczenia, - sposób pobierania próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanej reakcji związanej z zabiegiem</p>	2

		przetoczenia	
7	Immunologia transfuzjologiczna	- układy grupowe, - przeciwciała odpornościowe, - próba zgodności, - dokumentowanie badań immunohematologicznych	1
8	Czynniki chorobotwórcze przenoszone drogą krwi	- wirusy przenoszone drogą krwi - zakres obowiązujących badań oraz metody ich wykrywania, - inne czynniki zakaźne przenoszone drogą krwi	1
9	System zapewnienia jakości w krwiodawstwie i krwiolecznictwie	- prowadzenie dokumentacji, - kwalifikacja aparatury i sprzętu, - kontrole jakości, - szkolenia w ramach systemu zapewnienia jakości	1

Szkolenie praktyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników - podstawowe zasady	- kwalifikowanie dawców krwi, - pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych, - przechowywanie krwi i jej składników	1
2	Podstawowe badania immunohematologiczne wykonywane przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników	- oznaczanie grup krwi, - wykonywanie próby zgodności, - dokumentowanie badań	1
3	Postępowanie w związku z zabiegiem przetoczenia krwi	- pobieranie krwi i jej składników z banku krwi, - pobieranie próbek do	2

	i jej składników	badań, - kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia, - postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki, - identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji, - dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia, - obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia, - postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji związanych z zabiegiem przetoczenia, - pobieranie próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanego reakcji związanej z zabiegiem przetoczenia, - postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi	
Razem:			14

II. Ramowy program szkolenia uzupełniającego

Szkolenie teoretyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Organizacja służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej i organizacja leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych	- struktura organizacyjna publicznej służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej, - podstawy prawne działania jednostek organizacyjnych publicznej służby krwi, banków krwi oraz pracowni immunologii	1

		transfuzjologicznej w podmiotach leczniczych, - organizacja krwiolecznictwa w podmiotach leczniczych	
2	Krew i jej składniki - zasady otrzymywania i preparatyki	- metody otrzymywania i preparatyki krwi i jej składników, - warunki i sposób przechowywania oraz transportu krwi i jej składników	1
3	Wskazania do zabiegu przetoczenia krwi i jej składników oraz produktów krwiopochodnych	- wskazania do stosowania krwi i jej składników, - wskazania do stosowania produktów krwiopochodnych: albuminy, immunoglobuliny oraz koncentratów czynników krzepnięcia	1
4	Bezpieczeństwo przetaczania krwi i jej składników	Zasady bezpiecznego stosowania krwi i jej składników, w szczególności: - postępowanie przed, w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników, - sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zabiegiem przetoczenia	1
5	Niepożądane zdarzenia i niepożądane reakcje związane z zabiegiem przetoczenia u biorców krwi	- rodzaje niepożądanych reakcji i sposób postępowania w przypadku ich wystąpienia, - czynniki chorobotwórcze przenoszone drogą krwi, - rozpoznawanie i sposób zgłaszania niepożądanych zdarzeń związanych z zabiegiem przetoczenia	1
6	Immunologia transfuzjologiczna	- układy grupowe, - przeciwciała	1

		odpornościowe, - próba zgodności, - dokumentowanie badań immunohematologicznych	
--	--	---	--

Szkolenie praktyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników	- kwalifikowanie dawców krwi, - pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych	1
2	Podstawowe badania immunohematologiczne wykonywane przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników	- oznaczanie grup krwi, - wykonywanie próby zgodności, - dokumentowanie badań	1
3	Postępowanie w związku z zabiegiem przetaczania krwi i jej składników	- pobieranie składników krwi z banku krwi, - pobieranie próbek do badań, - kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia, - postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki, - identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji, - dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia, - obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia, - postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji	1

		związanych z zabiegiem przetoczenia, - pobieranie próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanego reakcji związanej z zabiegiem przetoczenia, - postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi	
Razem:			9

Załącznik 2. Zaświadczenie o odbyciu szkolenia i uzyskaniu uprawnień do przetaczania krwi i jej składników

(wzór).
(patrz oryginał)

- 1) Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 1908).
- 2) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników (Dz. U. poz. 363 i 2007), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o zmianie ustawy o publicznej służbie krwi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 823).